Todays daf sponsored by Comp-U-Plus the lowest price for Linksys/Cisco and electronics - www.compuplus.com
Likui Nismas R' Pinchas Ben Eliezer Yaakov Reich A"H

ומה חשחן ובני תורין ודכרין ואמרין לעלון לאלה שמיא חנטין מלח חמר ומשח כמאמר כהניא די בירושלם להוא מתיהב להם יום ביום די לא שלו אמר לו רבי יצחק רבי *משנך די להון מהקרבין ניחוחין לאלה שמיא ומצלין לחיי מלכא ובנוהי ומאן דעבד הכי לאו מעליותא היא והתניא *האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיו בני ובשביל שאזכה בה לחיי העולם הבא הרי זה צדיק גמור לא קשיא כאן בישראל כאן בעובדי כוכבים ואיבעית אימא מגלן דאחמיץ דכתיב °נדבכין די אבן גלל תלתא ונדבך די אע חדת ונפקתא מן בית מלכא תתיהב למה ליה דעבד הכי סבר אי מרדו בי יהודאי איקליה בנורא אעו שלמה לא עבד הכי והכתיב °שלשה טורי גזית וטור כרתות ארזים שלמה עבד מלמעלה ואיהו עבד מלמטה שלמה שקעיה בבנינא איהו לא שקעיה בבנינא שלמה סרייה בסידא איהו לא סרייה בסידא (אמר) רב יוסף ואיתימא רבי יצחק* מגלן דאחמיץ מהכא °ויאמר לי המלך והשגל יושבת אצלו מאי שגל אמר רבה בר לימא משמיה דרב כלבתא אלא מעתה הא דכתיב °על מרא שמיא התרוממת ולמאנייא די ביתיה היתיו קדמך ואנת ורברבניך שגלתך ולחנתך חמרא שתין בהון ואי שגל כלבתא היא כלבתא בת משתיא חמרא היא הא לא קשיא דמלפא לה ושתייא אלא מעתה דכתיב °בנות מלכים ביקרותיך נצבה שגל לימינך בכתם אופיר ואי שגל כלבתא היא מאי קא מבשר להו נביא לישראל הכי קאמר בשכר שחביבה תורה לישראל כשגל לעובדי כוכבים זכיתם לכתם אופיר ואיבע"א לעולם שגל מלכתא היא ורבה בר לימא גמרא גמיר לה ואמאי קרי לה שגל שהיתה חביבה עליו כשגל אי נמי שהושיבה במקום שגל איבעית אימא מגלן דאחמיץ מהכא °עד כסף ככרין מאה ועד חנטין כורין מאה ועד חמר בתין מאה ועד בתין משח מאה ומלח די לא כתב וגו' מעיקרא בלא קיצותא והשתא בקיצותא ודילמא מעיקרא לא הוה קים ליה בקיצותא אלא מהדורתא כדשניין מעיקרא: ולרגלים: רגלים באחד בניסן הוא בחמשה עשר בניסן הוא אמר רב חסדא רגל שבו ראש השנה לרגלים נפקא מינה לנודר למיקם עליה בבל תאחר ורבי שמעון היא דתניא *אחד הנודר ואחד המקדיש ואחד המעריך כיון שעברו עליו ג' רגלים עובר בבל תאחר ר"ש אומר *ג' רגלים כסדרן וחג המצות תחלה* °וכן היה ר"ש בן יוחי אומר רגלים פעמים ג' פעמים ד' פעמים חמשה כיצד נדר לפני הפסח ג' לפני עצרת חמשה לפני החג ארבעה ת"ר *חייבי הדמין והערכין החרמין וההקדשות חטאות ואשמות עולות ושלמים צדקות ומעשרות בכור ומעשר ופסח

לקט

ומה חשחן · כלומר כל מה שתפלים הכהנים תנו להם מעלי : מטוקך · ממשוך שבלא עליו להשיבנו אני משיבך תשובה ראה מה כתוב בה די להון מהקרבין וגו' ומצלין לחיי מלכא למדת שלא לשם שמים עשה כי אם להנאתו : הרי זה צדיק גמור · אם רגיל בכך : כאן בישראל · שלבו לשמים ואם מרישין לו בחיו אינו תוהא אבל עובד כוכבים אם אין משיבין לו כמוטו קורא תגר : נדבכין די אבן גלל · כתב שלא ביד עזרא כתוב בו שורות של אבני שיש שלש כתומות הבית והרביעי של עץ : כלבתא · למשכב וכבי נח הוזהרו על כך שנאמר (בראשית ב) והיו לבשר אחד ילאו בהמה וחיה ושוף שאינן נעשין בשר אחד שאין יולדין מן האדם : בנות מלכים ביקרותיך · מיקרות אותך לעמוד נכח : לעולם שגל · דעלמא מלכתא היא : ורבה בר לימא · לאוי שגל דהכא גמרא גמר לה מרביה דכלבתא הואי : עד כסף ככרין מאה · תנו להם לבוני הבית : רגל שבו ר"ה לרגלים · רגל שהוא בחדש הנכנס כאחד בניסן הוא ראש השנה לרגלים : נפקא מינה · דהאי ר"ה : לענין נדר · שהוא מוזהר בבל תאחר ותלה הכתוב איסורו שלשה רגלים ולשמעי' מאמינין שאינו עובר עד שיבא פסח ראשון לשלשה שלא עברו עליו שלא כסדרן אינו עובר : אחד הנודר · האומר דמי עלי שממון אותו כעבד : ואחד המקדיש · דבר לבדק הבית : ואחד המעריך · שאומר ערכי עלי שהערך קצוב בתורה כפי שנין : פעמים שלשה · פעמים שהוא בבל תאחר בשלשה רגלים : פעמים חמשה · דבעינן כסדרן : חייבי הדמין · אמר דמי עלי : והחרמין · חרמי גבוה : בכור ומעשר · מעשר בהמה :

מכדי

בשביל שיחיו בני · והא דתנן פרק קמא דמסכת אבות (מ"ג) אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס *היינו באומות העולם שקוצין על הראשונות :

ונדבך די אע · האי קרא במגילת עזרא הראשון כתיב כדאיתא בספר עזרא כשעה דריוש לבקר ולחפש כדכתיב (עזרא ו) באדין דריוש מלכא שם טעם ובקרו בבית ספריא די גנזיא ומכל מקום כיון דעל פי אותה מגילה צוה לבנות דייק מינה שפיר דהחמיץ ומיהו קשיא לעיל מינה דבתחילת מלכות אחשורוש כתבו שטנה וכתיב באדין בטילת עבידת בית אלהא די בירושלם והות בטלא עד שנת תרתין למלכות דריוש מלך פרס וקראי דנבואת חגי שמעו לו מניכן בשנת שתים לדריוש כתיב בהו ועוד קשה דלא מייתי הכא אלמא מנו לו מנינן אע"פ שכבר החמיץ ושמא לא נתברר להם הדבר עד אחרי כן :

שלמה עבד מלמעלה ואיהו עבד מלמטה · לאו מקרא דריש אלא קבלה היתה בידם :

עד כסף ככרין מאה · בשנת שבע למלך היה כשעלה עזרא מבבל :

שלשה רגלים כסדרן · ומתחילין מניסן ר"ה ר"ש היא והכי אמרינן לקמן (דף ז:) :

והחרמין · בין חרמי גבוה בין חרמי כהנים ר"ל פסק דלדקה שפוסקים ליתן ביד גבאי ישנה בבל תאחר מלמוסרה לגבאי ואין הגבאי בבל תאחר מלחלקה אבל מה שאדם נודר ביד עלמו לבשילה אינה בבל תאחר :

צדקות ומעשרות · והא דאמר רבא לקמן (דף ו') ולדקה מיחייב עלה לאלתר ה"מ דקיימי עניים אבל לא מיחייב להודי בתרייתא כל זמן שלא עברו שלשה רגלים והא דפריך פשיטא ומשני מהו דתימא הואיל ובמשיכה דקרבנות כתיב עד דעברו עליה שלשה רגלים בקרבנות ה"נ אפילו הכי דקיימי עניים ואין לפרש דהא דקאמר עובר לאלתר היינו במה כדאמרינן בלאחריני דברגל אחד עובר בעשה דאל"כ האם ליה למימר עד דעבר עליה רגל אחד כקרבן :

ומעשרות · כגון מעשר ראשון ומעשר שני ומעשר עני ומה שקבע עליהם הכתוב זמן ביעור כדכתיב (דברים יד) מקצה שלש שנים תוציא וגו' ותנן בפרק ה' (מ"ו) דמעשר שני ערב יום טוב הראשון של פסח של רביעית ושל שביעית היה ביעור דהתם אע"פ שלא הפריש חייב להפריש ובלבד שבאו לעונת מעשר כדתנן התם וכל זמן שלא הפריש לא קאי בבל תאחר אבל משהפריש קאי בבל תאחר אף על פי שלא הגיע לזמן הביעור ומדע לקמן* דרשינן תרי קראי לשלשה חד דלאמר ולא אפריש וחד דאפריש ולא אקריב אבל מעשרות לא אשכחן אלא חד קרא ועוד משמע לה כשנתמרח בכרי בין רגל לביעור דהא פשיטא כל זמן שלא נתמרח לא מיחייב לגודי ועוד דאפילו אתיל חייב אהא קרא דביעור [א] לעבור עליו בשני לאוין דטוחה אשכחן פ"ק דנדרים (דף ג:) וקצת קשה דלא חשיב הכא תרומה ובכורים דלי סיכי דמרבי לקמן (ד' ו:) מעשר גרבי נמי תרומה ובכורים ושמא בכלל מעשר איתנהו כמו בכל דוכתי דקתני חייב ולתרומה ולבכורים ומיהו לבכורים אין לאוש דאין דינם בשלשה רגלים אלא מעלרת ועד החג בקריאה ומחג עד חנוכה בלא קריאה :

לקמן

עין משפט נר מצוה

ו א מיי' פי"ד מהל' מעשה הקרבנות הל' יג סמג לאוין שלה : [עי' מג מסכים מהום'] ו"ש שם בכוונת דברי תוס' אלו ועי' בתוס' פ"ק יומי ד"ה על מנת כו' וכן בפסחים ח. ד"ה שמבש]

רבינו חננאל

ומה חשחן ובני תורין ודכרין ואמרין לעלון לאלה שמיא וגו' אמר ליה ר' יצחק דמשנך כלומר מן המקרא שהבאת מוכיח שהחמיץ שנאמר די להון מהקרבין ניחוחין לאלה שמיא ומצלין לחיי מלכא ובנוהי · הנה לא נתנדב לשם שמים אלא להנאתו · ואמרינן ומאן דעבד כי האי גוונא לאו מעליותא היא · והתניא האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיו בני ובשביל שאזכה לעוה"ב הרי זה צדיק גמור · ויש שמפרשין הרי זו צדקה גמורה ושנינן ה"מ לישראל אבל בעובדי כוכבים לא · ואיבעית אימא מנ"ל דאחמיץ מהכא נדבכין די אבן גלל תלתא ונדבך די אע וגו' למה לי' למעבד נדבך דאע אלא אמר אי מרדו בן יהודאי אקליה בנורא · והא שלמה נמי עבד הכי כו' ואיבעית אימא מנ"ל דאחמיץ מהכא שנאמר ויאמר לי המלך והשגל יושבת אצלו מאי שגל אמר רבה בר לימא כלבתא · ואסיקנא לעולם שגל מלכתא היא · ורבה בר לימא גמרא גמיר כו' איבעית אימא מנ"ל דאחמיץ דכתיב עד כסף ככרין מאה ועד חמר בתין מאה וגו' מעיקרא בלא קיצותא והשתא בקיצות' כו' · ירושלמי מה בין דאמר מניסן מנינן למ"ד מתשרי מנינן א"ר יונה *)קפירות הוו יוצאין נפק שטר מלוה וכתיב ביה באייר שנה שנית למלכות פלוני · מ"ד מניסן מנינן ר"ה למלכי' פלוה קרעה · מ"ד מתשרי מנינן השנה למלכים מכירה קרעה · ירושלמי היו מונין ליציאת מצרים שנאמר ויהי בש' שלשים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני ישראל מארץ מצרים וגו' נבנה הבית היו מונין לבנייני שנא' ויהי מקץ ארבעים שנה אשר בנה שלמה וגו' לא זכו מנו לחורבן הבית שנאמר בעשרים וחמש שנה לגלותנו וגו' לא זכו נתחייבו למנות לאוה"ע שנאמר בשנת שתים לדריוש בשנת שלש לכורש : מתני' ולרגלים · ואוקמה רב חסדא רגל שבו ראש לרגלים · נפקא מינה לנודר כלומר אם יתנדב אדם ויעברו עליו ג' רגלים וחג המצות תחלה עובר עליו בבל תאחר ומני ר' שמעון היא דתניא אחד הנודר כו' · ומשמה היא עד הרי כאן ארבעה : ת"ר חייבי הדמין והערכים והחרמים וההקדשות חטאות ואשמות עולות ושלמים צדקות ומעשרות בכור מעשר ופסח

מסורת הש"ס

עזרא ו

[חולין קלב: ושם נב:]

פסחים ח: ב"ב י:

עזרא ו

מ"א ו

[אמר]

נחמיה ב

דניאל ה

תהלים מה

עזרא ז

[תוספ' פ"א]

[כ"ל יוס:] [בבל הלנה חי' וכך היה רבי שמעון אומר וכו' וכ"ה בגי' תוספתא]

[דף ו:]

גליון הש"ס

גמ' וכן היה רשב"י אומר כו' וכן הוא כ"ה בב"ח כו' מה פ"ב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תוס' ד"ה ומעשרות וכו' לעבור עליו בשני לאוין וכו'. כ"ל לא דוקא בי לאוין אלא בלאו ובעשה וכמ"ש פרשב"א. דהא קרא דביעור עשה הוא. וכ"כ בכל יד דוד :

---

*) לשון הירושלמי כאן כך הוא א"ר יונה קפירות יוצאות כיצד הוה כתוב כלייר וכתב בה שנייה למלכות. מכר מכירה במרחשון וכתב בה שנייה למלכות מ"ד מניסן מניק וכו'. כ"ה בירושלמי .

Copyright (c) www.e-daf.com